

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

**DEN NATIONELLA KVALITETSTRATEGIN FÖR
LIVSMEDELSEKONOMIN**

DEN NATIONELLA KVALITETSSTRATEGIN FÖR LIVSMEDELSEKONOMIN

Vision

Konsumenten vill ha finländska livsmedel och matjänster och har förtroende för den finländska livsmedelskedjans verksamhet. Livsmedelskedjan har en stark konkurrenskraft. Hela livsmedelsekonomin samarbetar med tanke på konsumenten.

Verksamhetsidé

Den finländska livsmedelskedjan erbjuder konsumenten trygga och högklassiga produkter och tjänster genom att utnyttja nationella fördelar. Hela livsmedelskedjan utvecklar sin verksamhet genom samarbete. Kedjan handlar kundorienterat och konkurrenskraftigt med respekt för människor, djur och natur.

Värden

- Nöjda kunder
Konsumentens behov och förväntningar styr verksamheten. De preciseras till produkter och tjänster i samarbete mellan kedjans olika faser.
- Lönsamhet
Kvalitetsarbetet stärker företagets och hela livsmedelskedjans konkurrenskraft och lönsamhet.
- Samhällsansvar

Livsmedelskedjan följer principerna om hållbar utveckling och beaktar miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

Mål

- Att stärka den finska livsmedelskedjans konkurrenskraft
- Att stärka handlingskraftigt agerande inom den finländska livsmedelsekonomin
- Att stärka den finländska livsmedelskedjans konkurrensfördel
- Att stärka konsumenternas kännedom om den finländska livsmedelskedjans verksamhet

KVALITETSSTRATEGIN FÖR LIVSMEDELSEKONOMIN ÅR 2009

År 2009 var för Kvalitetskedjan i huvudsak ett år då man fortsatte med grundarbetet, men också ett år då man förberedde sig inför förändringar. Under årets gång främjade man Kvalitetsstrategins mål genom att delta i mässor, ordna seminarier och diskussionsmöten. Nyhetsbrevet Laatumen utkom även på svenska.

I oktober fick Kvalitetskedjan en ny koordinator och i september en ny informatör.

År 2009 fördes en livlig offentlig debatt om matpriser och prisbildning samt kriser i anslutning till mat. På basis av detta beredde Kvalitetsgruppens arbetsgrupp för kommunikation en panel om mat och pris i samarbete med kvalitetsledningsgruppen.

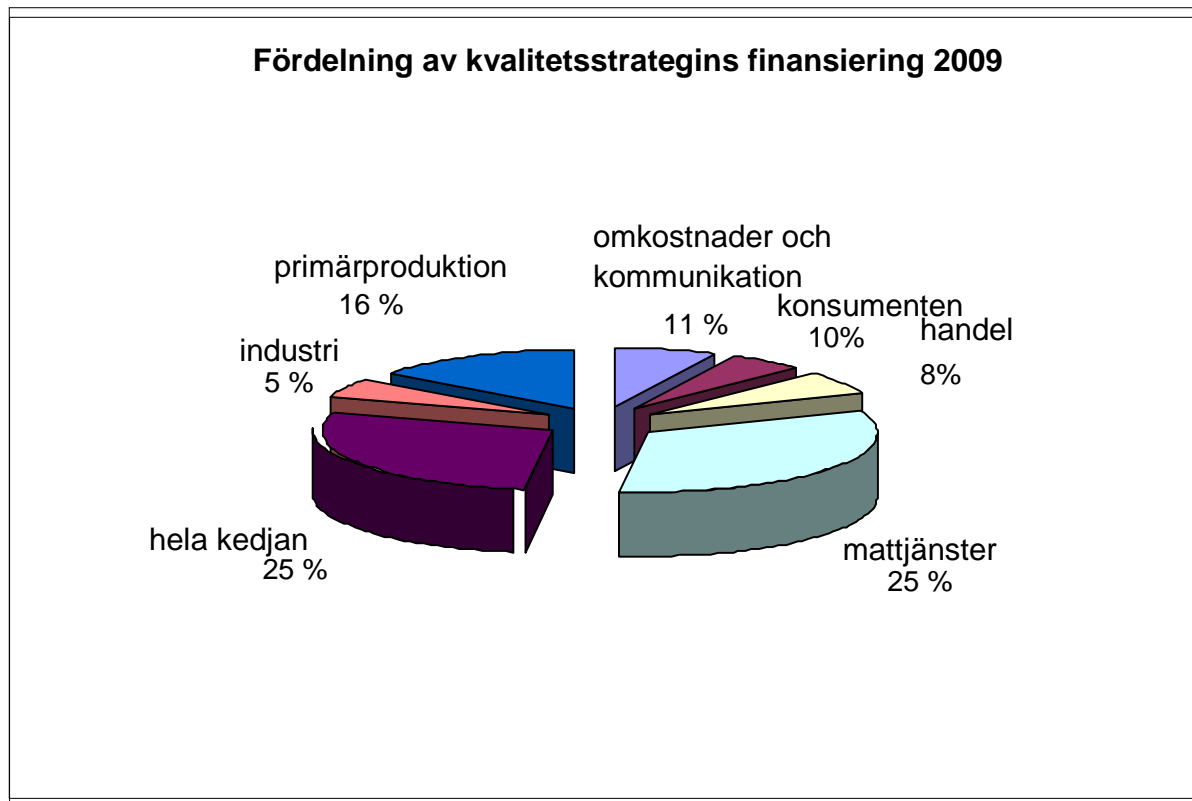
Projektansökningarna tidigarelades till augusti. Projekt kan ansökas för 1-3 år. På hösten satsade man på nyhets- och visionsdagen, vars tema var innovationer.

Under ledning av jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila började man bereda en delegation för livsmedelskedjan. Delegationen har som syfte att i synnerhet höja livsmedelskedjans konkurrenskraft genom att beakta den finska livsmedelskedjans särskilda fördelar.

Kvalitetskedjan tackar kedjans alla aktörer för gott och konstruktivt samarbete 2009!

FINANSIERING

Anslaget för kvalitetsstrategin uppgick år 2009 till cirka 1,21 miljoner euro.

PROJEKT

Projekten är en av de viktigaste metoderna att förverkliga målen i den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomin.

Med medel från Kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomi finansierades 2009 sammanlagt 25 projekt, av vilka sju var fortsatta projekt och aderton nya projekt. Det kom sammanlagt in 49 projektansökningar.

Cirka en miljon euro i projektmedel beviljades till följande prioriterade områden:

- projekt som syftar till bättre konkurrenskraft inom livsmedelsekonomin
- projekt som syftar till att stärka livsmedelskedjans samhällsansvar (= spårbarhet, etiska handlingsprinciper, tillgången på lokala produkter)
- informations- och utvecklingsprojekt som stärker konsumentens förtroende

Många ansökningar handlade på ett eller annat sätt om att stärka konsumentens förtroende. Cirka hälften av medlen gick också till projekt med detta tema.

Projekt genomfördes i alla delar av kedjan: industrin för produktionsinsatser, primärproduktionen, industrin, handeln och mattjänsterna. Man genomförde också många konsumentprojekt och aktiviteter och informationsverksamheten var omfattande (bilaga 1 projekt).

KOMMUNIKATION

www.laatuketju.fi

Kvalitetskedjans kommunikation blev effektivare i början av 2009, då Kvalitetskedjans webbsidor förnyades. Webbplatsen är nu helt tvåspråkig.

Laatunen

Webbtidningen Laatunen är ett elektroniskt nyhetsbrev för kvalitetsstrategin inom livsmedelsekonomin som tar upp aktuella frågor i kvalitetsarbetet. Laatunen började ges ut på svenska i början av 2009. År 2009 gav man ut tio tidningar. Laatunen marknadsfördes aktivt bland annat på seminarier.

EVENEMANG

Mat & pris-paneldiskussion (Ruoka & Hinta -paneeli) 6.2.2009

Kvalitetskedjan ordnade en paneldiskussion med temat Mat & Pris i Kajsaniemi i Helsingfors den 6 februari 2009. Till evenemanget hade representanter för median inbjudits för att diskutera matpriser och höra vilken syn representanterna för livsmedelskedjans olika delar har på matens pris och om maten verkligen är dyr i Finland.

Kvalitetskedjans 10-årsjubileum

Kvalitetskedjan fyllde 10 år. Detta firades vid jord- och skogsbruksministeriets invigning av tillväxtperioden.

Farmari-mässan i Karleby 30.7–3.8

Vid Kvalitetskedjans grilldemonstrationer på Farmari-mässan grillade toppkockar lokala producenters råvaror och påverkare inom olika branscher var med och diskuterade finländsk mat. Bland dem som grillade fanns bland annat jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila och EU-kommissarie Olli Rehn.

ELMA-mässan 6–8.11

Helsingfors lantbruksmessa Elma i Helsingfors mässcentrum besöktes av Kvalitetskedjans gäster Muminmamman och Lilla My som talade om högklassiga råvaror och läcker mat. På mässan delade man ut dekaler med reklam om Kvalitetskedjans webbsidor.

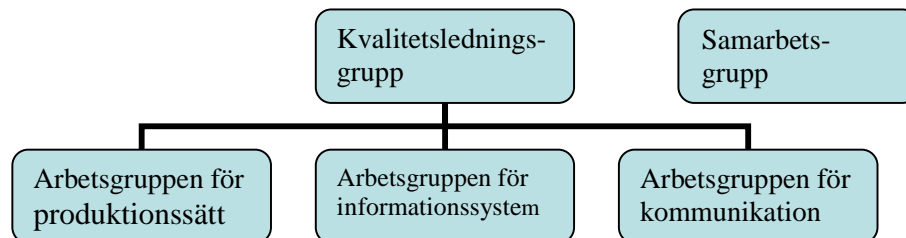
Visions- och nyhetsdag (Visio- ja uutispäivä) 27.11

En visions- och nyhetsdag för beslutsfattarna inom livsmedelskedjan ordnades i Finlandia-huset. Temat var innovationer inom livsmedelskedjan och nya affärsverksamhetskoncept med tanke på utmaningar och möjligheter gällande kunnandet. Under dagen diskuterade man framtiden, vilka innovationer branschen behöver och hur de föds. Dagens tema behandlades i inlägg av Heikki Juutinen, verkställande direktör för Livsmedelsindustriförbundet, Petri Kalliokoski, VTT:s utvecklingsdirektör, Hannu Seppänen, utvecklingsdirektör för ProAgria Landsbygdscentralernas Förbund, Risto Hietala, direktör för Valio Olo-tjänsten för välbefinnande samt Ilse Kuusinen, food service-chefen för IKEA Oy. Liisa Välikangas från Helsingfors Handelshögskola höll ett kommenterande inlägg.

Tillkännagivning av vinnaren i tävlingen Årets Lantgård 27.11

Maria Vaissins lantbruksföretag Vaissi Oy i Keuru som tillverkar kåldolmar och vidareförädlar kål utsågs till vinnare i tävlingen Årets Lantgård. Hedersomnämningen fick Jyrki Tervonens Parkinniemen Puutarha i Kajana och Kirsi och Timo Makkonens mjölkgård i Rääkkylä. ProAgria ansvarade för genomförandet av projektet.

DEN NATIONELLA KVALITETSSTRATEGIN FÖR LIVSMEDELSEKONOMIN

Kvalitetsledningsgruppen

Kvalitetsledningsgruppen samlades fyra gånger under året. Ledningsgruppen bestämde ansökningstiden för projekten, kriterierna för projektvalet och de prioriterade områdena. Kvalitetsledningsgruppen styrde även projektbedömningen. Gruppen behandlade projektansökningarna och rekommenderade finansiering för 23 projekt.

Kvalitetsledningsgruppen leder den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomin. Ledningsgruppen ansvarar för samordningen av strategins organisation och genomförande samt för ett tidsenligt innehåll. Ledningsgruppen ger jord- och skogsbruksministeriet förslag till projekt som ska finansieras med medel från kvalitetsstrategin. Dessutom följer ledningsgruppen upp att målen i kvalitetsstrategin för livsmedelsekonomin förverkligas.

Samarbetsgruppen

Samarbetsgruppen samlades inte under året.

Samarbetsgruppen för kvalitetsstrategier inom livsmedelsekonomin fungerar som ett diskuterande och initiativtagande forum i kvalitetsstrategiarbetet för livsmedelsekonomin. Samarbetsgruppen förmedlar information till aktörer i bakgrunden om hela kedjans kvalitetsarbete och vice versa. Dessutom ger samarbetsgruppen förslag till kvalitetsarbetsgruppen om strategiska linjedragningar och prioriterade områden i kvalitetsstrategiarbetet för livsmedelsekonomin.

Arbetsgruppen för informationssystem

Arbetsgruppen samlades två gånger under året. Arbetsgruppen genomförde målprogrammet för kvalitetsinformationssystemen (2005 -2010). Arbetsgruppen utvärderade och förbehandlade också de informationssystemprojekt som ansökte om finansiering samt följde upp hur de projekt som finansierats framskred.

Arbetsgruppen för informationssystem samordnar och styr utvecklingen av de gemensamma kvalitetsinformationssystemen inom livsmedelsekonomin i syfte att ge den information som olika parter behöver.

Arbetsgruppen för produktionssätt

Arbetsgruppen samlades två gånger under året. Arbetsgruppen diskuterade bland annat det nationella kvalitetssystemet och dess innehåll.

Arbetsgruppen för produktionssätt samordnar och styr utarbetandet och utvecklingen av god nationell produktionspraxis och handlingsmodeller för kvalitetsarbetet.

Arbetsgruppen för kommunikation

Arbetsgruppen samlades sex gånger under året. Arbetsgruppen för kommunikation verkade aktivt och förberedde bland annat evenemanget MAT & PRIS som arrangerades vårvintern 2009. Taitomyly gjorde i samarbete med kommunikationsgruppen upp en kommunikationsplan för 2010 och skötte bland annat Kvalitetskedjans kontakter till media.

Sekretariatet för den nationella kvalitetsstrategin för livsmedel

Kvalitetsstrategins koordinator Tiina Soisalo fram till 31.7.2009, Seija Ahonen 1.8-26.10 och Petri Koskela 27.10-31.12

Kvalitetskedjans projektansvariga Seija Ahonen

Kvalitetsstrategins informatör Pauliina Munukka 1.1-8.4 och 17.9-31.12 och Marika Lehtimäki 19.4-18.9

Utvecklingschef Pirjo-Liisa Penttilä, kvalitetsinformationssystemen

Koordinatorn för Spannmålsbranschens samarbetsgrupp Päivi Tähtinen

SPANNMÅLSBRANSCHENS SAMARBETSGRUPP (VYR)

Spannmålsbranschens samarbetsgrupp (VYR) är ett samfinansierat organ som inrättats av företag, sammanslutningar och jord- och skogsbruksministeriet och har till syfte att främja den finländska spannmålskedjans konkurrenskraft. Samarbetsgruppen arbetar i perioder som omfattar tre skördeår.

Spannmålsbranschens samarbetsgrupp är ett för spannmålsbranschen gemensamt diskussionsforum som bl.a. ger akt på skördarna och spannmålsmarknaden och tar ställning till forskningen inom branschen samt främjar avsättningen för spannmålsprodukter. VYR publicerar

uppgifter om marknaden, bl.a. i rapporten Viljaviesti på webbplatsen www.fingrain.fi. VYR har utarbetat en Nationell Spannmålsstrategi som omfattar åren 2006-2018 och uppdaterar den årligen.

Den praktiska verksamheten styrs av en ledningsgrupp. Verksamheten bereds och samordnas av ett sekretariat. Spannmålsbranschens samarbetsgrupp arbetar i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet och utgör ett led i genomförandet av den nationella kvalitetsstrategin för livsmedelshushållningen.

Nätverket av kvalitetsinformationssystem för livsmedelsekonomin (ELATI)

ELATI är ett planerings- och utvecklingsprogram för nätverket av kvalitetsinformationssystem som används för att säkra att systemen är kompatibla och dataöverföringen mellan olika aktörer effektiv. Utgångspunkten i genomförandet av kvalitetsinformationssystemen är ett decentraliserat nätverk som består av de nuvarande systemen och de nya system som utvecklas. Vid utveckling av informationssystem har det av tradition rekommenderats att man framskrider etappvis, eftersom man då kan utvärdera resultaten av de tidigare etapperna. Vid bedömning och uppstartning av projekt har man fäst uppmärksamhet vid systemens kompatibilitet. Även utvecklingsarbete där man kan utnyttja tidigare informationssystem eller deras strukturer har ansetts viktigt.

Under år 2009 startade man och fortsatte projekt som är viktiga med tanke på nätverksutvecklingen. Samarbetet mellan aktörer inom livsmedelskedjan och myndigheter har särskilt utvecklats i samband med projekten kring egenkontroll och spårbarhet.

I myndighetsprojekten har samarbetet utökats framför allt i fråga om datainsamlingen inom miljö- och hälsoskyddet och planeringen av ett gemensamt register över tillsynsobjekt. Även representanter för industri, handel och systemleverantörer har deltagit. Man har försökt effektivisera utvecklingen av de informationssystem som livsmedelstillsynsmyndigheterna ansvarar för och påbörja planeringen av de informationssystem som saknas. Livsmedelssäkerhetsverket har fått en dataadministrationsstrategi för 2007-2013. Evira har inlett ett för ELATI betydande projekt, där ett nytt gemensamt informationssystem för laboratoriet och tillsynen byggs. Det nya systemet som byggs upp av kompatibla delkomponenter ersätter verkets många separata laboratorie- och tillsynssystem.

Med finansiering från kvalitetsstrategin har man i första hand säkrat utvecklingen av system som stöder egenkontrollen inom livsmedelskedjan. Av dessa projekt har det viktigaste varit den databank för egenkontroll som byggts upp för Finlands dagligvaruhandel rf. Förbindelser från myndighetssystemen har byggts till databanken. Det nya systemet utgör en modell när det gäller utveckling av system som stöder dataöverföring mellan livsmedelskedjan och kommunala myndigheter.

I projektet "Utveckling och ibruktage av elektroniska handlingsmodeller och tillvägagångssätt i kontraktproduktionen av spannmål" har aktörerna i samarbete tagit fram en handlingsmodell för spannmålskedjan. Med hjälp av handlingsmodellen som samfinansierats av ministeriet och industrin effektiviseras kedjans verksamhet och nya möjligheter för spannmålsbranschen skapas.

Tillsammans med Föreningen för bekämpning av djursjukdomar har man vidareutvecklat det nationella uppföljningssystemet för nöthälsovård NASEVA. Nötregistrets kompatibilitet har ökat bland annat genom öppna gränssnitt. Hälsoklassificeringssystemet för svingårdar SIKAVA (ETU-tjänster) har också vidareutvecklats.

Utvecklingen av datasystem för matförsörjningen har varit ett viktigt verksamhetsområde. Utnyttjandet av elektroniska datasystem i yrkeskökens egenkontroll öppnar nya möjligheter för utveckling av informationsteknologi. En omfattande utredning om möjligheten att i egenkontrollen och livsmedlens spårbarhet utnyttja olika elektroniska datasystem för yrkeskök har gjorts.

BILAGA 1

PROJEKT KRING KVALITETSKEDJOR SOM PÅGÅTT UNDER 2008

Konsumenter

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf: [Faddergårdsverksamhet för grundskoleelever](#)

Finlands Konsumentförbund rf: [Läskunnighet av påskrifterna på livsmedelsförpackningar](#)

Mjök och Hälsa rf: [Mjölakens säkra väg till konsumenten](#)

Finlands 4H-förbund: [Kocka hållbart -handlingsmodell för främjandet av samhällsansvarigt tänkande i barn- och ungdomsarbete](#)

Matservice

EkoCentria/ SAKKY: [Närköksprojekt](#)

FCG Efeko Oy: [Mervärde av kvalitetsarbetet - Kvalitetskriterier inom offentlig matservice](#)

Finlands Köksmästare rf: [Kvalitetskedjekommunikationen i Finlands Köksmästare rf 2009](#)

Hanaholmen – Kulturcentrum för Sverige och Finland [Utredning kring möjligheterna att använda närmat i HoReCa-företag i huvudstadsregionen](#)

Handel

Finlands Kommunförbund rf: [Genomförandet av informationsöverföringen mellan Finlands Dagligvaruhandels databank och de kommunala systemen](#)

Finlands Dagligvaruhandel rf: [Inspektionsberättelsen över livsmedelstillsynen införs i Finlands Dagligvaruhandel rf:s databank för egenkontroll](#)

Centralorganisationen för torg- och marknadshandel: [Utveckling av torghandeln som en viktig distributionskanal för livsmedel](#)

Industri

Livsmedelsförbundet rf/Finlands Köttindustriförening: [God produktionspraxis inom den finländska köttkedjan](#)

Köttindustrins forskningscentral, LTK Andelslag:

[Säker försäljningstid för fiskprodukter](#)

Primärproduktion

Förbundet för ekologisk odling: [Framåt med naturenlighet](#)

Arktiska Aromer rf: [Kvalitet från naturen IV](#)

Finlands Fjäderfäförbund rf: [De nationella förberedelserna för välfärdsdirektivet för broiler](#)

Inhemska Trädgårdsprodukter rf: [Kvalitetsgård III](#)

ProAgria Landsbygdscentralernas förbund: [Genomförandet av tävlingen Årets Lantgård](#)

ProAgria Kymmenedalen rf: [Projekt för upprätthållande och uppföljning av strategin för ekospannmålens utbudskedja](#)

Finlands Hippos rf: [Säkrande av kvaliteten på hästkött och effektivisering av marknaden](#)

Hela kedjan

Köttindustrins forskningscentral, LTK Andelslag: [Genomskinligheten i köttkedjan](#)

MTT: [Mervärde av kvalitetsarbete: utveckling och kontroll av det nationella kvalitetssystemet för livsmedelskedjan](#)

MTT: [Kalkylering och jämförelse av samt information om livsmedlens koldioxidfotspår: möjligheter och utmaningar](#)

Föreningen för bekämpning av djursjukdomar ETT rf: [Dubbelriktat gränssnittprojekt mellan djurläkar- och produktionsuppföljningsprogram samt Naseva och Sikava](#)

VYR: [Spannmålsbranschens samarbetsgrupp](#)